

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 1.

V Ljubljani, v soboto 4. januarja 1902.

Letnik VII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista.“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista.“ Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, Stari trg štev. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Vabilo na naročbo.

Z nezlomljenim pogumom nastopamo sedmi letnik. Mnogo bojov smo prestali proti tujim in domačim nasprotnikom naših svetinj v zadnjih letih, vedno večja je pa tudi množica mož, ki odkrito priznavajo, da je »Slovenski List« veliko koristil dobri stvari, da je visoko dvigal neomadeževano slovensko zastavo in neustrašeno se potezal za resnico. Te simpatije, katere si je pridobil list zlasti pri meščanstvu, nam bodrijo pogum, da bomo s podvojeno požrtvovalnostjo delovali tudi v prihodnje in pomagali k zmagi načelom, ležečim v dnu duše milega nam naroda.

»Slovenski List« se bode razširil, a naročnine ne bode zvišal. Postati mora izvrsten tedenski obzornik za vsa politična in dnevna vprašanja, ob enem pa se bode oziral v posebnih oddelkih na težnje obrtnih in delavskih slojev. Tudi za zanimive podlistke so zastavljena dobra peresa.

Nadejamo se, da z novim letom nikogar ne izgubimo, ampak še mnogo somišljenikov pridobimo. Nadejamo se, da bodo v tem oziru te dni vse storili tisti, ki so naši.

»Slovenski List« stane:

za vse leto	8 K,
za pol leta	4 „
za četrt leta	2 „

Uredništvo in upravništvo
»Slovenskega Lista.«

Proč z mehkužnostjo!

Navada je bila doslej, da so po vročih volivnih bojih često najprej poslanci pozabili na nasprotnikove nesramnosti. Nikdar se v boju naše ljudstvo ni zbal nasprotniške arogance in predrznosti ter se ji je postavilo odločno po robu, a bili so poslanci, ki so se takoj po volitvi pomehkužili in si skušali položaj napram nasprotniku olajšati s tem, da so k vsej nasprotnikovi predrznosti ponižno molčali.

Že davno je radi tega mej ljudstvom vrelo. Ljudstvo ni moglo razumeti, zakaj bi poslanci ne bili pogumni, ako ono v ogromni večini stoji zvesto za njimi. Često smo dobivali izmej ljudstva trpke dopise o tem, a molčali smo, prepričani, da bodo skoro nove volitve v deželni zbor in da tedaj pride v novi deželni zbor mnogo odločnejših mož našega mišljenja. Ta ljudska in naša želja se je izvršila. Prvi nastop katoliško-narodnih poslancev v kranjskem deželnem zboru kaže, da naši poslanci hočejo z brezobzirnim nasprotnikom biti brezobzirni v boju za ljudske pravice. Skrajni čas je že bil nasprotniku, ki se je menil radi mehkužnosti nekaterih naših ljudi, že gospodarja, odločno povedati mnenje našega ljudstva in prepričanje vseh poštenih ljudi.

Odločnost, ki se je v prvi seji kranjskega deželnega zbora pokazala med našimi poslanci naj narašča. Čim večja bo odločnost proti ljudem, ki se zbirajo okolu »Naroda«, tem bolj bo ljudstvo hvaležno svojim poslancem. Ljudstvo je v boju dan na dan, naj bodo tudi njegovi poslanci v boju! Za izvrševanje tega edinopravega načela bomo brezobzirni in pazili bomo na vsako gibanje naših poslancev. K nobeni napaki naših poslancev ne bomo molčali in na vsa usta bomo povedali, da bodi vsakega našega poslanca sram, kadar koli bi ga hvalil »Slov. Narod«.

V odločnem boju smo si izvolili svoje poslance in odločne hočemo imeti. Ljudstvo mora postati v taki odločnosti podkrepjeno v svojih načelih in brezvestnej bi bil, kdor bi se samo za časa volitev strinjal z ljudsko dušo. Na pravi poti je sedaj katoliško-narodna delegacija v deželnem zboru kranjskem. Mi gremo navdušeno za njo. Liberalne spletke in načrti proti našemu ljudstvu naj se brezobzirno odkrinkajo in zasluženo plačilo naj dobe vsi, ki hočejo kratiti ljudstvu ono, kar je ljudskega. Bojazljivost ni znak našega naroda in ne sme biti znak naših poslancev!

Ako se našemu ljudstvu ne da, kar mu gre, mora priti do najhujših bojov. Po novih bojih bodo nove zmage!

Mislimo, da smo govorili dovolj jasno. Od vseh strani nam prihajajo izjave, kako veselo pozdravlja ljudstvo odločni nastop načelnika katoliško-narodne stranke dr. Ivana Šusteršiča in njegovih tovarišev v deželnem zboru. Zaupanje, ki so ga imeli že doslej v narodu, so si s svojo odločnostjo le še utrdili, naraščal bo še bolj njih upliv med ljudstvom, čim brezobzirnejši bodo proti liberalizmu, kateremu ni nič svetega, kar naš narod spoštuje.

Med poslanci in narodom naj ne pride do nobenega navskrižja. Poslanci morajo služiti narodu, ne narod njim. Zato, poslanci, slušajte narod, ki enodušno kliče: Proč z dosedanjo mehkužnostjo katoliško-narodne delegacije v dež. zboru! Poslanci naj se ne puste osramotiti celo pred ženami izmej ljudstva, ki se ne strašijo liberalnega terorizma. Kdor hoče imeti zaupanje ljudstva — v boj za pravico!

Znamenita seja v kranjskem deželnem zboru.

Pretekli ponedeljek je imel deželni zbor kranjski svojo sejo, v kateri je rešil proračunski provizorij in je bilo potem zasedanje preloženo na spomlad.

Valček iz Fausta.

Novela. Spisala Julija de Assenai.

Manuel, Luis in Alberto so se učili skupno v Madridu. Prvi se je učil zdravništva, druga dva pa prava. Vsi trije so bili skoro jednako stari, dovršivši svoje učenje skoro sočasno, ločili so se in se naselili v raznih mestih. Manuel se je naselil v Barceloni, Luis v Sevilli, Alberto pa v revnem trgu v Ekstremaduri. Pred razhodom so si prijateljski obljubili, da si hočejo dopisovati, obljubo so tudi res več let izpolnjevali. Prvi, ki ni izpolnil obeta, je bil mladi Alberto, od katerega ni dobil niti Manuel, niti Luis nobenega odgovora na svoja obilna pisma.

Bilo je meseca decembra. Luis pa Manuel sta sklenila prebiti Božič v Madridu in sicer v gostilni, kjer je zanj naročil neki stari znanec dve lepi sobi. Oba sta prišla v glavno mesto 24tega, objela sta se po bratsko, pa pomenila o tem, kar si nista mogla prej napisati. Napravljala sta skupne izlete v okolico, obiskovala kavarne in gledišča, hvalila najlepše zavode v stolnem mestu, hodila na hrano v najiminitnejše gostilne, seznanjala sta se z olikano družbo — in tako je minul teden kakor jeden dan. Prvega januarja sprehajala sta se oba prijatelja na

Retiru, pa nista zapazila, da si nju pazljivo ogleduje mladenič krasne prikazni, bledega pa otožnega obraza, visoke postave. Luis ga je prvi zagledal in uprl osupneno oči na svojega tovariša.

„Hočem priseči, da je Alberto.“

„Kje pa?“

„Tam-le, vsaj ga vidiš.“

„Zares“, odgovoril je zdravnik, „dasi se je precej spremenil, vendar ga še poznavam, to je naš stari prijatelj. Pa zdi se mi, da veliko trpi; tako je žalosten! Hočeš-li greva k njemu?“

„Le!“

Podvizala sta se k Albertu, ki ju je nepremično čakal. Objela sta ga, — pa mladenič je odgovoril mrzlo njenemu razprostrtemu naročju. Na vprašanje, zakaj ni ničesar pisal, jima je odgovoril, da je bil nesrečen, in da ni imel močij, da bi odgovarjal na pisma, v katerih sta mu Luis pa Manuel naznanjala vso svojo srečo.

„Žalost je sebičnica“, rekel je starima prijateljema. „Ves pobit in nesrečen sem želel včasih, da bi ves svet ukusil, kar sem jaz. Zdaj to več ne trpim, prosim povejta mi, kako sta se imela celih šest mesecev, odkar sem zapustil Ekstremaduro in šel — — — Kam sem šel? Moj Bog! Zdaj sem popolnoma pozabil —“

Manuel je začel torej pripovedovati, kaj je odslej doživel. „Ko sem bival v Barceloni, spoznal sem lepo deklico, polno krepostij, katero sem vama slikal že večkrat v dopisih. Zdravil sem njenega očeta v težki bolezni. Stregla sva bolniku, videla sva se vsak dan, da, skoro vsako uro. Ko se je pa vse to razglasilo, klicale so me mnoge zavidljive družine, obljubovale izvrstno bodočnost — pa nič me niso spregovorile: oženil sem se z lepo deklico pred petimi meseci. Danes sem najsrečnejše bitje na svetu. Ko bi me ne bilo došlo veselje, da smo se vsi sešli v Madridu, gotovo bi obupal, da sem zapustil svoj biser ravno v dneh, ki so tako slavnostni.“

„Jaz sem pa stopil“, napeljal je Luis svoje pripovedovanje, „v Sevilli kot pravniški pristav v hišo slavnega advokata, očeta dveh nežnih hčera. Videl sem nju vedno, govoril z njima v stanovanju, na izprehodu, v gledališču. Kmalu sem spoznal, da me starejša ljubi. Z mojo pomočjo je dobil stari advokat pravdo, katero je imel že za izgubljeno; od tedaj me je vsakemu priporočeval, jermal me je pri vsakem podjetju v družbo in tako sem pridobil precej premoženja — pa kar je najlepše, njegovo hčer za ženo. Zdaj sem prišel v Madrid, da nakupim dragotin in obleke za njo, hočem, da se ne bo nosila

O tej priliki je načelnik katoliške narodne stranke g. dr. Ivan Šusteršič vstal in ozigosal dr. Tavčarja in njegovo stranko. Da bodo naši čitatelji natančno spoznali tek dotične seje in lazi liberalnega časopisja o tej seji, ponatiskujemo dotično poročilo dobesečno iz „Slovenca“. Poročilo se glasi:

Načelnik katoliško narodne stranke dr. Ivan Šusteršič je imenom našega ljudstva in katoliško-narodnih poslancev storil popolno svojo dolžnost. Oglasil se je k besedi, obžalujoč v imenu katoliško-nar. stranke, da je prilika deželni zboru sklepati samo o provizoriju. To kaže, da se deželni zbor od vlade nekako bagatelizira. Deželnim zborom naj se da prilika, da ustanovnim potom redno rešijo svoje proračune in da tako vlada pokaže, da zaupa deželni zboru gospodarstvo z deželnimi dokladami, in da pride deželni zbor sam v položaj, skleniti proračun. Res je sicer, da ima deželni odbor razpolagati v okviru zakona, a ta okvir je dal odboru priliko, da po svoji lastni previdnosti z večino glasov sklene o porabi tega ali onega deželnega denarja.

Pri vprašanju provizorija se navadno gre za izraz zaupanja deželni odboru. V imenu katoliško-narodne stranke izjavlja govornik, da katoliško-narodna stranka nima zaupanja do večine deželnega odbora. (Katoliško-narodni poslanci ploskajo. Dr. Tavčar: Grozno! Še nismo vedeli! Dr. Brejc: Boste že še slišali!) Ako pregledamo šest let nazaj, vidimo, da je ta deželni odbor pristransko postopal. (Katoliško-nar. poslanci ploskajo, liberalci kriče.) Deželni odbor bi moral imeti v očeh interes cele dežele.

Postopanje deželnega odbora vzbuja obsodbo v ogromni večini naroda. (Dr. Tavčar: Smešno!) Kako je postopal deželni odbor, kažejo nameščenja iz deželnega odbora v cestne odbore, v okrajne šolske odbore. Gledalo se ni na osobno kvalifikacijo, gledalo se ni na to, če ima ljudstvo zaupanje do dotičnega. Če je bil tudi največji ignorant, če je bil še tako obskurna oseba, še tako malo sposoben človek, da je bil le strankarski pristaš, in deželni odbor, katerega naloga bi bila, v take zastope imenovati objektivne in sposobne može, ga je imenoval.

Zgodilo se je še več! Mej volivnim gibanjem hodil je po deželi nek reprezentant deželnega odbora, ali vsaj obnašal se je kot takega, in agitiral je s tem, da je izjavljal: „Če bodete z nami volili, bodete kaj dobili, če ne pa nič!“ (Klici: Škandal!) In javno je izrekel: „Liberalcem groš, klerikalcem pa knof!“ (Burni: Fej! klici od katoliško-narodne strani.) Od kar vlada ustavno življenje, se v nobeni deželi niso čule od deželnega odbornika tako brezsramo cinične besede.

Pri teh besedah so planili liberalci po koncu in pričeli biti ob mize. Tavčar je vpil: Kaj takega ne prenesem! Katoliško-narodni poslanci so burno ploskali. Hribar vpilje: Preklicati! Nismo v Katoliškem domu! Prej ne bode govoril! — Libe-

ralci kriče, da mora dr. Šusteršič svoje besede preklicati. Katoliško-narodni poslanci kličejo: Tavčar naj preklicae! — Liberalni poslanci vpiljejo: Preklicati! Škandal! — Klici: Tavčarjeve besede so škandal! — Dr. Šusteršič Tavčarju: Izdajalec! Burno ploskanje na strani katoliško narodnih poslancev. Liberalci vpiljeje dalje: Preklicati! — Dež. glavar: Prekinem sejo dokler ne bo miru. Deželni glavar stopi s svojega sedeža in gre mirit. — Hribar: Preklicati! — Dr. Brejc: Tavčar je čul, kar je zaslužil! — Tavčar: Ne dam nič za preklic! Smeš pri katoliško-narodnih poslancih. Tudi galerija se je retiriranju liberalcev pričela rogati.

Dr. Šusteršič nadaljuje: Besede dr. Tavčarjeve: „Liberalcem groš, klerikalcem knof“ so vzbudile ogorčenje v celem narodu, ogorčenje povsod, koder še bije srce za poštenje. (Hrupno odobravanje.) Ali ima deželni odbor razpolagati s strankarskim denarjem? Deželni odbor razpolaga s težko prihranjenimi denarji, žulji našega kmeta in obrtnika, in da bi se ta denar strankarsko rabil, proti temu protestiramo, in prepričani smo, da bode ta protest našel navdušen odmev v celi naši domovini. (Katoliško narodni poslanci ploskajo.)

Do danes niso bile preklicane označene dr. Tavčarjeve besede, do danes tudi nismo čuli, da bi bil deželni odbor desavouiral te besede.

Do danes se niso našli člani večine deželnega odbora, ki bi izjavili, da to, kar je Tavčar govoril, je sam govoril, in naj nosi tudi sam vso odgovornost. Prijetno je s tujim denarjem gospodariti, in od tega še sam nekaj dobivati. Tri četrtine dež. denarja je klerikalni denar. Vsa dež. odbornik je plačan za to, da objektivno izvršuje svoj posel. V sedanjih razmerah ne moremo imeti zaupanja v dež. odbor, ker noben dež. odbornik ni desavouiral dr. Tavčarjevih besedi.

Logična posledica bi bila za katoliško-narodne poslance glasovati proti provizoriju. Upravičeni bi bili do najostrejših korakov, dokler se one Tavčarjeve besede niso preklicale, in naše ljudstvo bi te naše korake odobraval.

Mi smo konservativna vzdržujoca stranka, a bomo s krajnostjo nastopili, ko bomo prisiljeni do brezobzirnosti. (Tavčar ropota. Dr. Šusteršič: Gospod deželni glavar, ali imam besedo? Hribar: Komendijant. Klici: Čujte. Hribar govori o „komendijantstvu!“) Glasovali ne bomo proti proračunskemu provizoriju, da se nam ne bo očitalo, da deželi nočemo dati, kar potrebuje, in ker smo čuli, da mora biti sklep dež. zbora jutri že na Dunaju. Nočemo že danes izvajati vseh posledic iz položaja, ki je vladal tu skozi 6 let, ker hočemo čakati, da se bodo morebiti razmere vendar izpremenile in da se bodo v dež. zboru še našli gospodje, ki bodo upoštevali, da zastopamo ogromno večino naroda, da mi tu zastopamo slovensko ljudstvo. (Tavčar: „Kaj smo mi zastopniki ciganov?“ Hribar: Kaj pa pa mi zastopamo?“ Dr. Schweitzer: Priviligirane

kaste!“ Klici: „Banko Slavijo!“ Hribar: Nerazsodna masa! Dr. Šusteršič: Kdor ni pri „Slaviji“, je pa nerazsodna masa!)

Ako se to ne bo upoštevalo, nastopili bomo pot brezobzirne opozicije in zasledovali bomo to pot s tisto železno vstrajnostjo, katero od nas zahteva večina ljudstva na Kranjskem! (Burno odobravanje na strani katoliških narodnih poslancev in na galeriji. Tavčar upije na galerijo.)

Dež. glavar g. Oton pl. Detela pravi, da za to, kar je govoril posamezen poslanec, dež. odbor ni odgovoren. (Klici: „Ali je to desavouiranje?“) Dež. odbor vedoma pristransko ne postopa. (!)

Dež. predsednik baron Hein zavrača trditev, da vlada bagatelizira dež. zbor. Utemeljeno je postopanje vlade v žalostnih parlamentarnih razmerah naše uboge Avstrije. G. dr. Šusteršič je bil celo za to, da se niti sklep provizorija ne predloži zboru.

Besedo dobi na to dr. Tavčar, ki pravi: Samo ob sebi je umevno, da moram nekoliko ugovarjati. Obžalovati moram, da je tako govoril zastopnik takoimenovane katoliško narodne stranke, kateremu vera prizanašanje in ljubezen naklada na srce, in da je tak ton zanesel v mirno to dvorano, ki je v zadnji preteklosti imela vedno dostojne razprave. Trden sklep sem storil, da na dr. Šusteršičevo pot ne bom sledil in razburjenje sem v sebi zadušil, ker je treba v tej zbornici miru in dostojnega obnašanja. (Dr. Brejc: Dostojnega obnašanja je treba tudi zunaj zbornice). Nastop dr. Šusteršiča kaže, da komaj čaka, da bi se otežkočilo poslovanje, in izrazil je željo, da bi se onemogočilo delo v zbornici. (Klici: Ni res!) Veliko ste čuli, pošteno je gromelo, a konec vsega je bila izjava: Mi danes nočemo ekscedirati, a komaj čakamo tistega trenutka. (Posl. dr. Ivan Šusteršič: „Ako nas v to prisilite!“) Dr. Tavčar: Do tega ne bode nikdar prišlo, da bi manjšina gospodarila nad večino. (Klici: „Se bo že še pokazalo. Dr. Šusteršič: „Kaka večina pa ste vi? Kaj pa vi zastopate tukaj?“) Dr. Tavčar: Z Vami se že še merimo, kar se tiče glav. (Klici: „Baharija!“) Dr. Tavčar: Kar je govoril poslanec ljubljanske okolice, ako je dr. Šusteršič v ljubljanski okolici izvoljen, mislim, da je izvoljen v ljubljanski okolici, (Smeš. Klici: „Še tega ne ve.“) Dr. Schweitzer: „Pa je v dež. odboru, ki je sestavljal poročilo o izvolitvi dež. poslancev, in niti tega ne ve.“), moram odgovarjati, da nikjer stranka ne počenja kaj, da bi škodovalo njej sami. Nekaj strankarstva je v taki javni korporaciji vedno dobiti! (Hrup pri katoliško-narodnih poslancih. Klici: „Čujte!“) Dr. Šusteršič: „To izjavo si zapišemo!“)

Dr. Tavčar: Povejte slučaje, kdaj je deželni odbor vedoma kako krivično odločbo izdal. (Dr. Šusteršič: „Šolski odbori, okrajni šolski sveti.“) Dr. Tavčar: „Dr. Brejc, ne mahajte s svojimi širokimi rokami!“ Klici: „Argument intelligence!“) Dr. Tavčar: Tudi Vaša stranka je svoj čas odstranila notarja Globočnika v Kranju iz okr. šol.

nobena žena bolje kakor ona. O, nad njo ni nobene krasnejše in čednostnejše! Mislil sem, da umrem žalosti, da je ni tukaj pri meni, zares bi se to zgodilo, ko bi ne imel sreče videti tebe, pa tudi tebe Alberto.“

„Ali sta res vedno srečna?“ vprašal ju je otožni Alberto.

„Seveda, prijatelj pa še kako! Želiva le, da si tudi ti. Pred vsem, kje pa stanuješ?“

„V ulici de Preciados, številka 451.“

„Midva sva v gostilni. Zakaj pa ne greš z nama?“

„Ne morem.“

„Tedaj pridi vsaj danes zvečer, da skupno večerjamo.“

„Pač, če ravno hočete —“

„Alberto“, naprosil je na to Manuel žalostnega prijatelja, „popiši nama tudi ti svoje življenje. Lepo te prosim.“

„Zgodovina moja je kratka“, zašepetal je mladenič. „Kakor veste, zanesla me je usoda v Ekstremaduro. Tam sem spoznal lepo, izobraženo, ljubezni vredno devojko. Odgojena je bila v glavnem mestu; da bi pa končala svoje izobražanje, skrila se je kakor jaz v majhni trg, ki ni imel nobene mičnosti v sebi. Zdelo se je, da

ni vedela več nego kar so jo naučile častitljive samostanske matere. Njena dobrodušnost me je očarala, njena lepota oslepila; občudoval sem njeno priprostost. Imenovala se je Klementina.

Jedenkrat zjutraj je privrel k nam polk, ki se je utaboril v trgu za več tednov. Med častniki je bil jeden prijete vnanjosti, plemenitega rodu in uglajenega vedenja. Zaupal sem mu, kmalu sva bila prijatelja. V jedni skrivni, prijateljski urici sem mu povedal vse, kar sem dozdej skrival, povedal o svoji ljubezni, o svojih čutih, o ljubici — skratka o svoji sreči in sicer s pravim otroškim zaupanjem. Zdaj je že 14 mesecev, od kar se je zgodilo, kar vama pripovedujem. Jednega zatemnelega tihega večera v listopadu sem šel k stanovanju svoje Klementine, pa — — — —“

Alberto je utihnil. Smrtna bledost je oblila njegov obraz, moral se je nasloniti ob Manuelovo ramo, da se ne zgrudi.

Prav blizo njih je začel igrati neki kruljevec na škripajoče gosli narodno laško pesem. Več ljudij, poslušajoč ga, so mu metali usmilenja ginjeni bakreni drobiž. Kruljevec je nehal igrati, da pobere miloščino.

Alberto se je zopet vzdramil in njegov obraz se je zjasnil. Ko je pa začel kruljasti

umetnik z nova gosli svirati in nadaljevati pesem, pobegnil je, pa rinil kakor brezumen, da ga nista mogla Manuel in Luis dohiteti.

„Godba nanj zelo upliva“, rekel je prvi.

„Da, razžalosti ga“, pridejal je drugi, „pa zakaj?“

Vstopila sta v gostilno žalostna in prestrašena. Zvečer, ko sta šla večerjat, je prišel tudi Alberto zopet vesel in miren. Vsi trije so se vsedli k mizi v posebni sobici zraven velikega salona, kjer se je bila sešla vesela družba.

„Moram končati svojo zgodovino“, rekel je Alberto, komaj so pojedli. „Če se ne motim, nehal sem, ko sem šel jedenkrat zvečer h Klementinemu stanovanju. Devica me ni čakala pri oknu kakor navadno. Našel sem odprta vrata, vstopil sem in videl, da se veselo zabava z onim častnikom. Povabila me je na deveto uro. Mislil sem, da je že ura devet, pogledam na uro, pa je bilo še le osem. V tem trenutku je Klementina zaupila, in častnik prijel za sabljo. Njeno zaupitje in njegovo gibanje mi je odkrilo vso mojo nesrečo. Ne vem, kaj sem storil, ne spominjam se več — — — Ko sem se zavedel, prijemali so me srdito ljudje. Minuli so trije meseci in videl sem zopet svojo nezvestnico. Njena poroka s častnikom je bila že prej; živela

sveta. Napadi na mojo osebo mi ne vzamejo spanja. (Klici: „Se veliko!“ Dr. Šusteršič: „Spite vseh 24 ur na dan!“ Smeh.) Dr. Tavčar: Treba je razločevati med dež. odbornikom in politikom. Dr. Šusteršič nima sam pravico agitirati. Mi bi tudi marsikaj lahko povedali, ako bi iz volivne agitacije lovili vsako besedo. (Klici: „Se izmišljujete si jih!“) Slabo orožje je to, če bode tisto, kar bomo govorili po shodih, vlačili v zbornico. Od dr. Šusteršiča se jaz ne bom poštenosti učil. (Katoliško-narodni poslanci protestujejo, dr. Šusteršič: „To je nesramno! Vi denar jemljete, jaz sem ga pa dal. Sram Vas bodi!“

Hribar, ki se je ves čas strastno obnašal, je tudi vstal in govoril, a beseda mu ni tekla gladko. Hribar je tožil, da se je doslej z zastopstvom katoliško-narodne stranke „dalo izhajati“ in da se niso dogajali tako „škandalozni prizori“. (Klici: „Kat.-narodni poslanci bi morali pripustiti strankarstvo v dež. odboru, pa bi se dalo izhajati!“) Hribar: Dr. Šusteršiča, ki je dejal na nekem shodu, da iz njega govori sv. Duh (Dr. Šusteršič: „Stara baba! S takimi oslarijami pride župan stolnega mesta!“ Jaklič: „To je laž. Jaz sem bil na shodu pa dr. Šusteršič tega ni dejal.“ Hribar: „Slovenec“ je to poročal.“ Klici: „To je laž! V tej obliki ne! „Narod“ Vas je nalagal!“ Hribar: „Sv. Duh je danes dr. Šusteršiča pustil na cedilu.“ (Jaklič: „Vi ga še nikoli imeli niste!“) Hribar: Predrzo, pregrešno (Oho!-klici) je, ako se dež. odboru očita, da gospodari s klerikalnim denarjem. Denar je tudi liberalen, Ljubljana plačuje veliko davka. (Dr. Brejc: „Ljubljana ni vsa liberalna!“) Hribar: Volitve kažejo da je napredna. (Dr. Brejc: „Volitve iz splošne kurije kažejo nasprotno.“) Hribar: V splošni kuriji so volili ljudje, ki ne plačajo nič davka. (Klici: „Ali pozabljate na velik indirektni davek, katerega plačujejo?“) Hribar: „Dr. Šusteršič je danes govoril v slepilo nevedni masi.“ (Ironični klici: „Vedno večjo inteligenco razvija ta liberalni župan.“) Dr. Šusteršič: „Kaj bode te Vi o tem govorili zastopnik banke Slavije!“ Ta opazka je Hribarja še bolj zmešala. Prišel je govoriti, da bi dr. Šusteršiču lahko mnogo povedal o „Unio Catholici“, katere prostori so se zaprli. (Dr. Šusteršič: „Jaz nimam z „Unio Catholico“ nič opraviti!“ Klici: „Mi z „Unio Catholico“ nismo v zvezi.“) Hribar: Povedal bi lahko kaj o dr. Šusteršičevi zavarovalnici. (Klici: „Katera je pa ta? Dr. Šusteršič nima nobene zavarovalnice!“) Hribar: O vzajemni zavarovalnici. (Dr. Brejc: „Le na dan, le povejte, slabega nič ne veste. Besede ne vzemite nazaj!“) Hribar slednjič konča ta svoj „govor“, o Vzajemni zavarovalnici pa ne črhné nobene besede več. (Smeh pri katoliško-narodnih poslancih in na galeriji. Dež. glavar svari galerijo.)

Dež. glavar, ki je že prej dal dr. Šusteršiču ukor radi izreka, da so bile Tavčarjeve besede cinično nesramne in so katol.-narodni poslanci klicali „Bile so!“, je vprašal po Hribarjevem go-

voru dr. Šusteršiča, ako je dejal, da Hribar govori „oslarije“.

Dr. Šusteršič: Govoril je oslarije iz „Naroda“.

Dr. Tavčar: „Predlagam konec debate.“ Na ta Tavčarjev predlog zagrome iz vrste katoliško-narodnih poslancev klici: „Debate se bojite! Ker se gre proti njemu, pa predlaga konec debate!“

Z nemškimi glasovi in s slovenskimi liberalnimi glasovi se odobri ta Tavčarjev pogumni nastop, in konec debate je bil sprejet.

Dr. Šusteršič stvarno popravlja predgovornike: Dežel. predsedniku moram povedati, da sem bil res jaz tega mnenja, da ni za samo dovolitev provizorija sklicati treba deželni zbor, ker bi se sicer lahko deželi prihranili stroški za tako kratko brezpomembno zasedanje in bi se deželni provizorij rešil na drug način. Deželnih zborov sklicati na ugodnejši čas in dati jim priliko pravomočno sklepati o proračunu, čisto nič ne ovirajo žalostne parlamentarne razmere; saj vlada ve, kaj ji je storiti, ako hoče, da se razmere zboljšajo. Pošlje naj sedanji parlament domov in oktroira naj narodom splošno in enako volivno pravico! (Katoliško-narodni poslanci ploskajo, a tudi na galeriji se čuje viharno ploskanje in klici: „Ven s splošno in enako volivno pravico!“ Dr. Tavčar maha proti galeriji. Liberalci kriče naj se galerija izprazni. Dež. glavar zvoni.) Dr. Šusteršič: Večina dež. zbora je danes naredila na svobodo govora atentat, katerega naj nikdar več ne poskusi! Nasproti dr. Tavčarju konstatiram, da je na očitane odgovarjal, da večina mora biti pristranska. Reklo se je, da je dr. Tavčar znane besede izpregovoril v volivni borbi, da pa je deželni odbor nepristranski. Mi bomo zasledovali dr. Tavčarjeva pota! Poslanec Hribar je govoril o škandaloznih prizorih, a jaz vprašam slavno zbornico: Kaj je škandalozno, ako za nepristransko delo plačani deželni odbornik upije: „Liberalcem groš, klerikalcem pa knof“, ali ako deželni poslanec po svoji vesti kot zastopnik ljudstva take izjave, ki so res škandal, ožigosa! (Burno odobravanje. Dr. Tavčar: „Gosp. dež. glavar, „škandal“ je čudna beseda.“) Dr. Šusteršič: Gospodi od nasprotne strani kličem: „Na svidenje!“ (Katol. narodni poslanci ploskajo.)

Končno besedo je imel poročevalec o provizoriju g. Grasselli, ki je izjavil, da ni čudno, ako katoliško-narodna stranka nima zaupanja do večine dež. odbora. Takega zaupanja tudi nihče ne zahteva in bi bilo odveč. (Klici katol.-narodnih poslancev: „Čujte!“ „Čujte!“ Katol.-narodni poslanci pozdravljajo to izjavo deželnega odbornika Grassellija s ploskanjem.) Grasselli: Očitano se je dež. odboru, da izkorišča zadeve v strankarskem smislu, a ravno kat.-nar. stranka je hotela, ako bi prišla v večino, izrabljati zbor v svoje politične koristi. (Hrupni klici: „To je laž!“ „Kedaj je to

naša stranka dejala?“ „Dr. Tavčar je v Žireh dejal!“ Dr. Tavčar: „Pustite me pri miru! Šusteršiča naj se ven vrže!“ Dr. Brejc: „Tega ne doživite. Prej Vas bo zadela velika kap!“ Grasselli dr. Brejcu: „Mladič!“ Dr. Brejc: „Le škoda, da kljub svoji sivi bradi take budalosti govorite!“ Grasselli: „Prepuščam zadevo razsodnosti zbornice. Dr. Šusteršič: „Dr. Tavčarjevi razsodnosti. Tisti lepi časi, katere ste danes hvalili, so minili. Bodete že še videli kaj je ljudstvo!“ Grasselli: „Deželni odbor ni imel povoda braniti se proti temu, kar je dr. Tavčar izrekel, ker je imel dobro vest in ni nepošteno postopal.“ Dr. Šusteršič: „Čujte, dr. Tavčar! Kako Tavčarja desavouira.“ Grasselli: „Na pota brezobzirne opozicije Vas ne bo nihče silil!“

S tem je bila ta veleznamenita debata končana z velikim moralnim vspehom kat.-narodne stranke. Naši poslanci so pokazali da so možje. ki gredo odločno v boj za pravico. Slava takim našim poslancem.

Politični pregled.

Nameravan napad na našega cesarja?

Razni časopisi poročajo, da so v Florenci aretirali nekega avstrijskega natakarja imenom Brandstätterja, ki je dunajski policiji ponudil razkritja o zaroti proti cesarju Franc Jožefu. Sumi se, da se ima opraviti s sleparjem, ki išče s tem materijelnega dobička.

Liberalci in prostost. Nečuvveno je sovražstvo, koje kažejo liberalci zadnji čas v naših deželah proti vsem katoliškim pojavom. Kakor besni planejo po človeku, ki si upa pokazati jasno svoje prepričanje. Nedavno so napadli liberalni nemški dijaki katoliške vseučilišnice v Inomostu in jih pretepli. V Gradcu je napadlo nad 400 fanatiziranih nemških študentov pet (!!) katoliških dijakov in jih ranilo do krvi. Tudi na Dunaju niso naši katoliški vseučilišniki varni pred njihovimi napadi, nad mnogimi so že dejanski pokazali ti Votanovi častilci svojo „omiko“. In predstojniki, ki govore le o toleranci, molče k temu početju, saj so liberalci sami in tudi dijaki pretepači so liberalni, torej imajo vso prostost. — Po tem receptu delajo tudi slovenski liberalci. Ko je bilo v Gočah pobitih nekaj šip, tedaj so liberalni listi pisali o groznem tolovajstvu, katero so vprizorili goški „klerikalci“; ko so pa najeti liberalci napadli in z nožmi ranili poštenega posestnika v Cerkljah, ker je volil po svojem prepričanju, tedaj so molčali vsi liberalni listi. To je prostost liberalnih „poštenjakov“.

Duhovniki in politika. Liberalci pravijo da je največja pregreha duhovnov ta, da se mešajo v politiko, da se namreč volijo in da se dajo voliti v razne javne zastope. Ko bi se duhovniki ne mešali v politiko — tako trde hinavski liberalci — bili bi najvernejše ovčice. Vzemimo slučaj, da bi res popustili duhovniki

sta v Radajozu, kamor sem moral zaradi rodbinskih zadev. Takrat sem bil tudi povabljen na ples, kateri je priredil neki plemenitaš. Na nesrečo je prišla tudi Klementina. Žarela je s svojo lepoto in vse očarala. Plesalcev je imela dovolj, zato se nisem približal. Še le, ko sem začul njene besede: „To je zadnji valček;“ se nisem mogel vzdržati več, pa sem jo nagovoril: „Zjutraj zapustim mesto, pa te ne bom več videl; ali hočeš z menoj še zadnjikrat plesati? Ne bom govoril s teboj o ljubezni, ničesa ti ne rečem, kar bi te žalilo.“

Usmilila se mi je duša one žene, morda se je tudi ona usmilila v tem trenutku.

Vstala je in vmešala sva se med druge plesalce. Valček je trajal precej časa, godba je nehala, midva sva pa plesala naprej — naprej — nihče naj ni mogel ustaviti, pravijo, da je bil izraz mojega obraza takrat grozovit, in bleda pa polumrtva Klementina me je prosila: „Dovolj, za Boga, dovolj!“

Nazadnje sem se udal tudi jaz; toda predno sem odpustil ljubljeno ženo, objel in stisnil sem jo z močjo. Pogledal sem jo, videl njene steklene oči, njeno blede čelo pa čutil, da je njena roka mrzla. Odnegli so jo. Slišal sem le, kako so klicali: „Mrtva! On jo je umoril!“

Alberto je tiho jokal.

„Ne vem, kaj se je potem zgodilo. Pravijo, da sem znorel in da sem bil šest mesecev v blaznici pri sv. Bavdilihju. Hvala bogu, pustili so me in poslali v Madrid. Zdaj sem skoro popolnoma zdrav, pravim „skoro“, kadarkoli namreč slišim godbo, mislim, da stojim zraven Klementine, da plešem z njo. v glavi se mi meša, vidim jo mrtvo, slišim natanko „On jo je umoril!“ — — norim —. Prepričan sem, da umrem gotovo, če slišim še kdaj oni valček, pri katerem sem plesal z njo. Molita zame in prosita Boga. da bi ga nikoli ne slišal!“

„Ubogi Alberto“, žalovala sta oba prijatelja nad usodo blage duše.

V tem trenutku je zadonelo nekoliko akordov na glasovirju v drugi sobani. Alberto se je vzdignil, njegove oči so bile zopet kakor steklene, začel se je tresti po vsem telesu. — —

„Grem povedat, naj nehajo igrati“, napotil se je Luis v sobano, od koder se je glasila godba.

„Nikar“ zašepetal je Alberto, „želim, da opazuje Manuel. kakošen vtis dela name godba in kako mi seže v srce; morda se mu posreči ozdraviti me.“

Na glasovirju so zadoneli prvi zvoki prekrasnega valčka iz Fausta.

„Prosim, odpri balkon, meni je slabo, tukaj je premalo zraka“, sopol je nesrečni Alberto, pobesil glavo in osupneno poslušal — —

Luis je ubogal.

„Kako lep valček! Da, prav isti, pri katerem sem plesal z ljubljeno Klementino. Kako mična in čarobna je bila v svoji snežnobeli obleki, z rožo v črnih kodrih, z ovratnico iz biserov, z naročnico iz zlata in demantov! Bila je kraljica venčka, njen kralj pa nisem bil jaz —“

Norel je, naglo je skočil in skokoma je bil na balkonu, vse to je naredil tako hitro, da ga nista mogla prijatelja zadržati. Na balkonu je govoril zopet mirno. „Večerni zrak vpliva dobro name. Kakošna harmonija! Kako sladki glasovi!“ — Začel je peti z godbo vred tako jasno in lepo, da sta Manuel in Luis kar ostrmela — —

Naenkrat sta slišala navaden ropot. Rinila sta na balkon in — balkon je bil prazen. Pogledala sta hitro doli in videla na tleh pri hiši negibčen predmet. V minuti sta bila na ulici. Tam sta pa našla nesrečnega Alberta umirajočega in v krvi ležečega, katerega je že obdajala ogromna množica radovednežev.

Ko je zadnjikrat izdihnil nesrečni norec, glasili so se v razsvetljeni sobani tudi zadnji zvoki prekrasnega valčka iz Fausta.

politično polje, ali bi potem vladal mir? Nikakor ne! Prepričani smo in to uči tudi skušnja, da bi liberalci ravno tako napadali vero in cerkev in njene služabnike po državnih in deželnih zborih, kakor sedaj, le s to razliko, da bi v tem slučaju ne imela cerkev nobenega zagovornika in bi nasprotniki njeni [tem lažje kovali proticerkvene postavbe. Najlepši vzgled nam daje Francoska. Duhovniki se niso prej brigali skoro nič za politiko in za volitve, zato jih sedaj v zahvalo francoska vlada preganja kakor nikjer nikjer drugod. Vse liberalne fraze glede politike so gola hinavščina!

Koliko je Avstrija „klerikalna?“ Liberalni listi silno upijejo, da je izmej vsch držav Avstrija najbolj „črna“. Da je to laž, pričajo naslednje številke: Mej tem, ko je namreč v 19. stoletju odpadlo na 10.000 prebivalcev na Nizozemskem 95 redovnikov, na Angleškem 69, na Francoskem 54, v Belgiji 47, v Italiji celo tedaj ko so biti odpravljani mnogi redovi, 15, na Bavarskem 29, na Pruskem 15, v Severni Ameriki 59, v Kanadi 49, v Avstraliji 60%, odpade v Avstriji na 10.000 katolikov, ne vračunši drugovercev, samo 12%. Avstrija je torej v tej statistiki na žadnjem mestu. In vkljub temu se drzno liberalni kričači tuliti o preplavljenju Avstrije s katoliškimi redovniki.

Nemški liberalci in nacjonalci se združujejo. Svoj čas je bil nemški židovski liberalizem v Avstriji vsemogoč. Proti židom nastalo je med Nemci močno gibanje in ustanovile so se stranke proti židovsko tedenco; gospodarsko soc. program prepisali so iz kršč. soc. programa, izpustivši krščanstvo. — Liberalni stranki bili so nemški nacjonalci svoj čas zelo nasprotni, no to nasprotstvo se je tako zadnji čas omililo, da nemški liberalci trumoma prestopajo v nemški nacjonalni tabor. Na Tirolskem razpustilo se je 33 let staro židovsko liberalno politično društvo. Sklep razpusta je bil soglasno sprejet, istotako sklep, da pristopijo člani političnemu društvu nacjonalcev na Tirolskem. Razumno je, da se nemški nacjonalci niti Židov ne branijo, kljub temu, da imajo še za vabo „antisemitizem“ v svojem programu!

Kako znajo gospodariti kršč. socialci. Na Nižje Avstrijskem sedaj pet let gospodarijo krščanski socialci. L. 1897. je imela ta dežela pod liberalnim deželnim odborom primanjkljaj pri deželnem zakladu 5,124.782 kron l. 1901. je imela dežela pod krščanskosocialnim vodstvom prebitka 233.499 kron, pri računskem zaključku za l. 1896. pod liberalnim gospodarstvom deficita 4,128.668 kron, za leto 1900 pod kršč. soc. večino prebitka 2,536.219 kron. Premožnje dežele se je pod krščansko socialnim vodstvom pomnožilo za 3,151.710 kron in kršč. socialci so poleg tega ustanovili celo vrsto novih lokalnih železnic, pomnožili šole, poboljšali učiteljstvu plače, ustanovili sijajno prospevajočo deželno zavarovalnico proti toči, ognju in nezgodam, zavarovalnico za življenje in za živino, razna skladišča, bolnice, zadrage, dali velike svote za povzdigo obrta in za podporo za slučaj invaliditete pri malih obrtnikih in delavcih.

Važna beseda iz ust liberalca. V nemškem listu „N. Wr. Tagblatt“ najdemo božični članek, katerega je spisal liberalni profesor dr. Suess. Ta pravi med drugim: „Človeška družba nima trdnjše vezi kakor je zakon.“ Čudno! Ravno njegovi najožji somišljeniki in prijatelji kot dr. Vogler in sodrugi pa hočejo to trdno vez zakona omajati in stavijo predloge v državnem zboru, v kojih zahtevajo postavbe za ločitev zakona. Liberalci! Kje je vaša doslednost?

Pruski uradniki se uče rusko in imajo za pouk posebne seminare. Letos so ustanovili Prusi za uradnike nova ruska seminarja v Brombergu in Gdanskem. Pri nas, zlasti v obmejnih krajih, pa tudi na Kranjskem imamo pa še uradnike, ki niti slovenščine v občevanju s strankami niso zmožni!

Ženske občinski svetniki postanejo lahko v Kristijaniji na Švedskem in res so bile v mestni svet izvoljene štiri ženske.

Poljaki na Nemškem. Poljaki so narod kakih 20 milijonov, torej po številu šesti v Evropi. Nimajo pa svoje lastne državne tvorbe. Pred sto leti so bili še živ organizem, danes pa so brez

kralja, brez države, brez lastnih vladnih form. Jedno pa jim je ostalo: narodna ideja. Da-si razčvetoreni, se vendar čutijo kakor poseben ne razdeljiv narod, ki je na svoji zemlji, raztrgani na kose, prisiljen doprinesati težke žrtve temu in onemu. Pisatelj v „Obzorju“ pravi: „Ali kdo nam more vzeti vero, da je to naša zemlja? Niti najlakomnejši, najzvičajnejši, najzavratnejši, politički najgroznejši, inkorporacija modernega barbarstva, dedič križarske perfidije, in oče moderne vojaški organizovane države — ali treba, da jej šele navédemo ime? misli namreč nemško državo — nam ni mogel po stoletni dresuri, nasičeni s fineso in strahovanjem, vzeti vere, da smo Poljaki, niti nam vzeti nade, da ostanemo Poljaki?“ 3^{1/2} milijona Poljakov so si osvojili Prusi: deloma po dunajskem kongresu, l. 1815., deloma poprej. Ti so porazdeljeni: na Poznanjsko okroglo 1,200.000, na zapadno Prusko 650.000, na Ermland 70.000 in na Mazure okolu 300.000. Poleg tega živi še kakih 350.000 Poljakov raztresenih kakor rudarski delavci v zapadnih krajih Nemčije. Poljaki sestavljajo torej 11% skupnega prebivalstva v Prusiji. Ali zanimivo in značilno je, da oni Poljaki, ki žive v zapadnih krajih Nemčije kakor rudarski delavci, zlasti v industrijalnih okrajih Vestfala, sestavljajo 12% tamošnjega prebivalstva, ki je bilo še pred 20 leti izključno nemško. V nekaterih okrožjih celo 25% in v nekaterih mestih pa je prebivalstvo pretežno poljsko.

Zopet „nazadnjaški“ jezuit. „Narod“ bode menda zopet ves besen, ko bo zaznal, kako se je zopet pokazalo „nazadnjaštvo“ jezuitov v Parizu. Akademija znanosti v Parizu je zopet odlikovala nekega jezuita. To pot je bil o. Stanislav Chevalier, ki je dobil razpisano darilo 3000 frankov za svoja meteorologična in astronomična dela. Od l. 1888. vodi ta jezuit observatorij v Zikawei, šest kilometrov od Šangaja. Naši nasprotniki bodo seve še vedno upili, da je astronomija veri streho podrla.

Bernstein želi pri volitvi v Breslavi priti v državni zber. Nek list v Monakovem dokazuje o Bernsteinu, da ni socialni demokrat sledeče: 1. Bernstein je monarhističnega naziranja. Ko je angleški prestolonaslednik 1897 Breslavo obiskal, razobesil je Bernstein angleško zastavo in radi smrti angleške kraljice se je črno oblačil. 2. Na Angleškem se je hvalil, da je potomec poljske kraljeve družine, ker je baje njegov praded Samuel Wahl jedno noč nosil poljsko kraljevo krono. 3. Ko je sinovec Bernsteinov ustanovil neko akcijsko družbo, je neka angleška dama v imenu kraljice vzela za 200 pfundov sterlingov (4000 K) akcij. 4. Bernstein je sotrudnik londonskega lista „Pal Mall Gazette“, ki se odlikuje z velikim sovraštvom napram Burom. 5. Prosil je za službo pri transvaalskih denarnih mogotcih. 6. Obrekoval je Engelsa in Marksa da nista za svoje nezakonske otroke skrbela. 6. Bernstein trdi, da je njegov namen, strmoglaviti Bebelna Kautskega in Mehringov ter sam vladati socialno demokracijo. Bernstein išče le vpliva, denar in moč. Vse drugo mu je — nič. Podkupljen je od Angležev. Tako o Bernsteinu piše monakovski list.

Rituvalni umor „bajka“? Iz nekonfiskovane „Christlichsocialer Arbeiter Zeitung“ št. 52 28. decembra 1901 prevedemo dobesedno sledečo notico: O rituvalnih umorih se je že veliko pričakalo; svoje stališče o tem vprašanju zavzelo je sedaj tudi judovsko glasilo „Vorwärts“ ki izhaja v Novem Yorku v Severni Ameriki. List piše: V mnogih slučajih, kjer se je šlo za ritualni umor, kakor pri umoru v Konicu, zauzel je velik del židovskega časopisja netaktno stališče, ko je zanikal misel, da bi Jud ne bil izvršil umor iz krvnega praznoverja. Ali s tem „Vorwärts“, ki je jedno glavnih judovskih listov na svetu z velikanskim uplivom, pripozna možnost ritualnega umora.

Društvo sv. Detinstva, v katero se ljuto zaganjaje „prijatelji črnih“, imelo je lani 2,934.425 mark (približno 3 milijone kron) dohodkov in sicer je Avstrija prispevala 100.248 mark. Klerikalni „zmač“ dobrotelnosti klub Tavčar Wolfem prijateljstvu ni še umrl. In grozno: S tem denarjem podpiralo se je 199 misjonov z 5676 šolami, 933 sirotišnic in 574 delav-

nic. Po trudu društva sv. Detinstva krščenih bilo je 438.408 paganskih otročičev; kupljenih 22916 in zastonj prehranilo in vzgajilo se je s tem denarjem 318.501 otrok. Liberalci, pokažite kaj temu jednacega socialnega dela! Liberalna „zavetišča“ so samo — burdeli.

Čehi pri delu. Nedavno se je bila ljuta narodnostna borba med Čehi in Nemci v okolici Opave, v Kateřinkah, ki pa še ni izvojevana. Vršile so se namreč občinske volitve, pri katerih so Čehi sicer propadli, a uložili ugovor. Zato pa niso vrgli orožja v koruzo, nego jih je ta neuspeh osokolil na še čvrstejše delo. Prepričani, da je gospodarska organizacija na vsak način glavni pogoj uspešni politični borbi, so se vrgli z vso silo na to organizacijo. Osnovili so že več zadrug, in ustanovili tudi društvo za vzdrževanje kmečkih posestev v Šleziji. Veliko posestvo v Kateřinkah je že kupilo to društvo in sedaj bode skrbno pazilo na vsako premembo v posestnih razmerah med Čehi in Nemci. Ako se tako dela, ako se z nadrobnim delom osvaja pozicija za pozicijo, tiho, korak za korakom in vstrajno, a vsa češka javnost zasleduje s skrbnim očesom in pazi na vsak korak, potem je naravno, da bodo imeli vspeh. A mi?

Nihilisti pri delu. Dne 2. januarja je na dvorišču vladne palače v Kijevu, ravno pod balkonom, kjer so bili zbrani prvi dostojanstveniki, eksplodirala dinamična bomba. Židovje je bilo močno razpokano, okna vsa razbita, nastala je velika panika. Policija je aretovala mnogo dijakov, ker meni, da se gre za čin maščevanja, a na ukaz v Kijevu bivajočega velikega kneza so bili dijaki zopet izpuščeni.

Združenje ameriških katoliških društev. Iz Cincinnati v Ameriki se poroča: Tukaj se je sešla prva konvencija zveza katoliških društev severne Amerike, za katero je vladalo v vseh katoliških krogih veliko zanimanje. Došlo je kakih 500 delegatov, ki zastopajo nad 600.000 članov raznih katoliških društev. Pred zborovanjem se je vršila velika parada raznih domačih katoliških društev, ki so korakala pred delegati in cerkvenimi dostojanstveniki proti katedrali. Sveto mašo je daroval župnik Quatman in škof Horstman iz Clevelanda, pridigo pa je imel župnik dr. Lawelle iz New Yorka. Vso drugo cerkveno svečanost pa je vodil nadškof Elder, kateremu je stregla sama višja duhoščina. Iz katedrale so se podali delegatje naravnost v posvetovalnico, kjer jih je pozdravil Anton Matre v imenu cincinnatiskih društev. Za tem je predstavil več različnih gospodov, ki so govorili kratke pozdrave. Izmed posvetnih odličnjakov so bili navzoči: čičaški gverner Nash, župan mesta Cincinnati Eleisman, župan mesta Columbus T. B. Menahen, nekaj sodnikov in več mestnih aldermanov. Ko sta se zahvalila predsednik in podpredsednik zveze za mnogoštevilno udeležbo in za lepi vsprejem, se je začelo z dnevnim redom. Med udeleženci je vladalo velike navdušenje. Konstitucija za federacijo katoliških društev se je po več ur trajajoči debati odobrila. Namen federacije je skrbeti za versko in pravno življenje svojih članov in vseh katoličanov, razširjati versko gorečnost, pobožnost in usmiljenost, seznanjati člane s sodobnimi socialnimi vprašanji.

Vojna v južni Afriki. 27 mesecev traja že angleško-burska vojna, a vse kaže, da še ne bo tako hitro konca. Sicer prihajajo dan na dan poročila, da se bodo vršila prav v kratkem mirovna pogajanja, da so Buri izmučeni, ter da za to odnehujejo; toda te vesti, ki jih pošiljajo seveda Angleži v svet, se nikakor ne strinjajo s poročili, da hočejo poslati Angleži v Južno Afriko v februarju zopet nove čete vojakov, ter da kupujejo zopet ogromno konj. Čemu to, ako bo vojne itak prav kmalu konec? Vesti o bližnjih mirovnih pogajanjih so pač vse iz trte izvite, kajti Buri imajo še dovolj bojevnikov, dovolj volje in poguma boriti se za svoje pravice ter se tudi bojujejo s precej dobrim vspehom. Angleži seveda skrbno zakrivajo pred svetom vsak poraz, vendar kaže vse, da se jim ne godi tako dobro, kakor bi želeli in kakor sami sporočajo. Iz zanesljivega vira se poroča, da so bili Angleži nedavno ob Klip-riverju hudo po-

raženi. Angleži seveda molče o tem ter pošiljajo v svet brzojavke o sijajnih zmagah, ki so pa pretirane ali celo izmišljene. Boje se pač množiti že itak veliko malodušnost svojih vojakov, katere so mnogoštevilni uspehi naredili apatične in nezadovoljne. V koncentracijskih taboriščih pa se število umrlih strašno množi. Od junija sem ni umrlo nič manj nego 12.441 belih, mej temi 10.113 otrok. Kakšne razmere vladajo v teh taboriščih, priča poročilo taboriščnega zdravnika iz Maiskina, ki pravi, da je znašalo v septembru število bolnikov povprečno 5600 ter je umrlo 9 moških, 23 žensk in 125 otrok. Umrljivost pa je naraščala od tedna do tedna skoro za 50% in je umrlo od začetka oktobra še 200 otrok. Epidemične bolezni se čim dalje bolj širijo, v prvi vrsti influenza, legar, driske in ošpice. Položaj angleške armade v Južni Afriki je zelo neugoden in se Kitchener ne more z njim pohvaliti v kljub raznim umetno prirejenim poročilom o vseh angleškega orožja. Poleg Kapske Kolonije preti sedaj Angležem tudi velika nevarnost v južnem delu Transvaala, posebno pa v okolici Johanesburga. V dokaz temu naj služi naslednji opis položaja v Johanesburgu. Angleškimi častnikom v Johanesburgu je prepovedano posamič in brez samokresa oddaljiti se iz mesta ker se v bližini mesta nahajajo burski oddelki. Od druge strani se javlja, da je položaj v okoli Johanesburga tako opasen za Angleže, da je mesto samo v največji nevarnosti. Vsled tega so nekega dne zaprli blizu 200 burskih prebivalcev v Johanesburgu; sumničilo so jih namreč, da so osnovali zaroto proti Angležem in da so v sporazumu z Buri v zunanjih taborih. Trdi se celo, da bodo „človekoljubni“ Angleži vse te „zarotnike“ pozvali pred vojno sodišče in jih ustrelili. Nek šaljivec si to postopanje Angležev tolmači tudi tako, da Angležem primanjkuje živeža v obkoljenem mestu in da nameravajo na ta način zmanjšati število stanovništva. Poročilo Kitchenerjevo o novi burski zmagi je zbudilo v Londonu veliko nevoljo. Iz poročila sledi, da so Buri pod podveljstvom Deveta, štiri kompanije angleških vojakov popolnoma pobili ali ujeli. Buri so izpustili angleške ujetvike, katere so ujeli v boju pri Tweefonteinu. Pobrli so jim vso obleko in angleški junaki so morali skoro nagi korakati nazaj v angleška taborišča. Čuje se, da angleški vojni svet ni več tako strasten proti Buram in da nekateri člani prihajajo počasi do prepričanja, da se z Buri vojna ne bo končala tako, kakor so Angleži prvotno mislili. Zmaga Dewetova pri Tweefonteinu je mnogo večja, kakor pa poročajo Angleži. Buri so zaplenili tri topove, 67 municijskih voz, 2000 pušk in 115 provijantnih voz. Ubityh je bilo 240 Angležev, ujetih pa 390. Predsednik Krüger je v ponedeljek sprejel tajnega odposlanca v zadevi miru. Buri pravijo, da sklenejo mir samo pod naslednjimi pogoji: 1. Popolna neodvisnost burskih držav. 2. Pomiloščenje za ustaše v kapski koloniji. 3. Angleži morajo zopet sezidati porušene farme. Dokler Angleška teh pogojev ne izpolni je mir nemogoč.

Domače novice.

Hribar prijatelj in pokrovitelj cerkv.

Ivan Hribar, ljubljanski župan, ki je tudi agent banke „Slavije“, je poizvedel one cerkve, ki so zavarovane pri „Unio catholica“ in to kot zaupnik „pozavarovalnega društva“. To zaupanje pa je obrnil svoji banki v korist in poslal vsem dotičnim cerkvenim predstojništvom 30. dec. 1901 vabilno pismo, v katerem piše po svojih uradnikih: Znano nam je, da so Vaša cerkvena poslopja zavarovana pri „Unio catholica“ . . . Priporočamo Vam pa, da si stvar dobro premislite . . . in pa varnost najdete pri banki „Slaviji“. Pokazal je Ivan Hribar, da ne more zatajiti agenta, če tudi mora sam prepričan biti, da je ta njegov korak, s katerim se usiljuje duhovništvu, skrajno značilen.

Slava našim poslancem. Iz Gorenjskega se nam piše: Velikim veseljem smo čitali v „Slovenecu“ poročilo o prvi seji deželnega zbora. Vsa čast našim katoliško-narodnim poslancem, osobito

pa voditelju dr. Šusteršiču na njegovi moštosti, katero je pokazal liberalcem. Taki moštje, kot sta Hribar in Tavčar ne zaslužijo drugega nego brezobziren odpor na vsej črti. Slovensko ljudstvo bo ta korak naših poslancev odobraval in bo hvaležno svojim zastopnikom!

Kamniške liberalne neodrešence bode morda minilo njihovo „ogorčenje“ nad razsvetljavo o priliki prihoda prevzvišenega g. knezoškofa, ako jim pokličemo v spomin nek drug podoben slučaj iz polupreteklega časa. Ob času pristne liberalne sladovice je bilo, ko so najboljši liberalci nekega družega kneza, malone v domovinstvo sprejeli, zakaj za „sveče“ v obliki smerekovih vršičkov, šteti morajo „purgarji“ celih osem let. Najbolj nezasišano pa je, da puste isti aranžerji svoje pristase iz višjih krogov zaupno obvevati z istim knezom, ki je slučajno trd klerikalec. Radovedni smo, kako bode premeteni politični dor. Gustel, kateremu je ta reč najbolj znana, rešil to uganjko. Mar ni imel tedaj, ko je aranžiral ta sprejemi, istega sočutja z „ubogim meščanstvom“, kakorsnega sedaj zatrjuje svojim pičlim vernikom. Prosimo odgovora!

Klub katol.-narodnih poslancev v kranjskem deželnem zboru se je konstituiral in je bil izvoljen predsednikom g. dr. Šusteršič njegovim namestnikom g. dr. Krek. — V parlamentarno komisijo so bili izvoljeni poleg prvih dveh: poslanci Povše, dr. Schweitzer, Arko, zapisnikarjema dr. Brejc in Jaklič. Klubu je pristopilo 17 poslancev, mej njimi tudi prevz. gospod knezoškof in g. deželni glavar.

„Unio catholica“ razpuščena. „Unio catholica“ je razpuščena in zavarovance so sprejele za nekaj časa nekatere druge zavarovalnice. „Unio catholica“ ki je imela svoj sedež na Dunaju je dobila veliko konkurenco s tem, da so krščanski socijalci na Nižjeavstrijskem ustanovili, kar so imeli popolnoma prav, svojo domačo deželno zavarovalnico na Dunaju, slovenske zavarovance ji je pa zadnji čas prevzemala naša domača „Vzajemna zavarovalnica“. Tako je „Unio catholica“ imela vedno manj eksistenčnih pogojev, kajti vedno bolj ste prospevali nižjeavstrijska deželna zavarovalnica in „Vzajemna zavarovalnica“. Za prospeh teh dveh zavarovalnic razpuščenje „Unio catholica“ nima nič škode, k večjemu korist. Izvestni agentje razni tujih zavarovalnic so sedaj na delu, da agitirajo na vsakovrstne načine in blatijo „Vzajemno zavarovalnico“, samo da bi odtrgali pošteni, prospevaloči „Vzajemni zavarovalnici“, kakega novega zavarovanca in ga priklopili tujim zavarovalnicam ter tujim zavarovalnicam pridobili denarni profit. Vsakdo, kdor gre tem agentom na led koristi le tujim zavarovalnicam, škoduje pa naši skupni stvari. Zato razširimo o tej priliki delokrog naše domače „Vzajemne zavarovalnice“ na našo skupno korist, agente tujih zavarovalnic pa pošljimo tja, kamor že davno spadajo!

Najnovejša spominska plošča Ivana Hribarja? Ljubljanski župan Hribar je, kakor znano, delaven tudi v tem, da si ovekoveči spomin pri novih mestnih zgradbah na ta način, da naroči na stroške davkoplačevalcev spominske plošče, ki nosijo njegovo ime. Ta njegova praktična navada vzbuja pozornost že pri Dunajčanih. Te dni se je s to navado Iv. Hribarja pečal dunajski „Kikeriki“, ki je naznanil, da utegne Ivan Hribar na prostoru, kjer je stal lani Barnum in Bailey postaviti spominsko ploščo z napisom: „Tu je stal 30. maja l. 1901 ameriški Barnum in Bailey — ko je bil Ivan Hribar župan ljubljanski.“

Liberalni načrt se izvršuje. Kranj — Spodnje Duplje se nam poroča: V 52. št. liberalnega lista „Gorenjca“ nahaja se v priliki nekega napada sledeči nesramni napad na čast. duhovščino gorenjsko. „Roparski napadi se množe v zadnjem času čim dalje bolj na Gorenjskem. Zlasti je opaziti, da so v onih krajih ljudje najdivjejši, koder imajo duhovniki vso oblast v rokah.“ Opravičeno Vam podajamo tu resnični značaj liberalnega, ne klerikalnega napadovalca. — Taki ljudje so najbolj podivjani in hudi nožobranci, ki čitajo liste kakor so „Gorenjec“ in „Rodoljub“. Dopisnik, naj si zapomni le star pregovor: da jabolko ne pade daleč od jablane. — Večje podivjanosti sploh ne poznamo, kot jo ima liberalni dopisnik zgoraj navedenih vrstic. Marsikatero novico prinese v „Gorenjca“, a vse le ni družega kot zlobno obrekovanje, hudodelstvo pa je kakega liberalnega pristaša. Tako je tudi pri zgoraj omenjeni notici. Ako ravno je bil že napadovalec večkrat opominjan, naj pusti čitanje umazanih liberalnih listov, se je liberalček vedno odrezal: To so imenitni časniki, ki mi najbolj ugajajo.“ Toraj, kje neki je dobil goraj omenjeni napadovalec najboljši poduk, ali od liberalcev, ali od klerikalcev? Sodbo o tem prepustimo spoštovanim bralcem! Svetovali bi dopisniku da bi se bolj resno poprijel svojega posla, namesto da napada na tako nesramni način duhovščino. O njegovem dobrem delu (?) se dajo popisati cele knjige. Liberalce resno delo zelo teži, njihov napredek je le v zabavljanju, v katerem imajo največ spretnosti in izurjenosti!

Čuden prizor iz kranjskega deželnega zbora. Drž. in deželni poslanec kremenite Gorenjske g. Pogačnik je čutil v zadnji seji deželnega zbora kranjskega potrebo, stopiti k „Narodovemu“ poročevalcu Malovrh in mu podati — roko. Kako more katoliško-narodni poslanec seči v roko, ki dan za dnevom blati duhovščino in naše moštje, v roko, katere „častna“ dejanja so splošno znana. Da je to storil že g. dež. predsednik, da to stori baron Schwegel, ob to se nismo nikdar zaleteli, da pa kaj takega stori drž. in dež. poslanec katoliško-narodne stranke, to brezobzirno pribijemo. Mi ki služimo ljudstvu, hočemo združeni z ljudstvom od svojih poslancev odločnosti in nobenega ljubezničenja z liberalnimi častnikarji, najmanj pa z ljudmi Malovrhove poštenosti!

Sestanek krščansko mislečega učiteljstva, v Ljubljani se je sijajno izvršil. Pokazal je, da so se vrste krščansko mislečega učiteljstva pomnožile in da pogum za pravico narašča tudi med učiteljstvom. Zastopano je bilo na shodu učiteljstvo iz vseh slovenskih dežel. Prav se je povdarjalo na sestanku: S ponosom zre „Slomškova zveza“ lahko na svoja prizadevanja. Njena trdnjava stoji trdno. V verigah terorizma je še mnogo učiteljstva, a po mišljenju je pa velika večina z nami. Le boječnost jih drži nazaj. Ko bodo videli, da niso nobenega izmed nas obesili, pokazali bodo svoje pravo prepričanje. Med učiteljstvo so prišli vsi katoliško-narodni deželni poslanci, na čelu jim g. dr. Šusteršič, ki je sestanek pozdravil tudi v imenu katoliško-narodne stranke in „Slovenskega središča“. Tudi prevzvišeni g. knezoškof je s osebnim dohodom počastil shod.

Dekan Koblar in hranilna knjižnica. „Slovenski Narod“ je nedavno širokoustno poročal o neki hranilni knjižnici, katera je bila svoj čas podarjena g. dekanu Koblarju, kakor o kakem zločinu, in je klical sodišče in državno pravdnštvo na pomoč ter je konečno obvestil občinstvo, da bo dne 27. t. m. grozna sodba o Koblarju, pri kateri bo dr. Tavčar kazal svojo juridično modrost. No, razprava se je vršila 27. in 28. t. m. in dognalo se je, da je Tereza Eržen že več kot en teden poprej, predno je z g. dekanom Koblarjem sploh govorila, izjavila različnim pričam, da oporoke noče delati in da se notarju in dr. noče zaupati, marveč dekanu, ker samo njemu verjame, in da je potem v resnici dala dekana poklicati ter mu izročila dotično knjižnico s pristavkom, da mu jo izroči med živimi. Potem je določila gotove dobrodne namene, za katere naj g. dekan Koblar uporabi na knjižnico naloženi denar. Vsled tega je tukajšnje sodišče po dr. Tavčarju zastopano tožbo zavrnilo in tožnika Martina Eržena obsodilo v plačilo stroškov. Iz tega sledi, da je dosti bolje, če „Narod“ v bodoče opusti reklamo za dr. Tavčarjeve tožbe toliko časa, dokler niso — dobljene.

Zmaga katoliško narodne stranke. Pri občinskih volitvah v Makolah dne 30. dec. l. l. zmagala je katoliška slovenska stranka v tretjem in drugem razredu v kljub vsem brezozirno strastnim naporom nasprotnikov.

Jutri h koncertu „Glasbene Matice!“ „Glasbena Matica“ priredi jutri v nedeljo dne 5.

januarija t. l. znamenit koncert v proslavo 60-letnice skladatelja dr. Antona Dvořaka, častnega člana „Glasbene Matice“, v zgornji veliki dvorani „Narodnega Doma“ pod vodstvom koncertnega vodje g. Mateja Hubada. Začetek ob 5. uri.

Moško pevsko društvo „Kranj“ je priredilo sv. Štefana večer v prostorih g. Sajeveca (Nova pošta) veselico s petjem ih srečolovom. Vse pevske točke so se pod vodstvom g. pevodvaja Mohorja vrlo dobro posrečile. Občinstva kojega je bilo polna dvorana je gg. pevcem burno aplavdiralo, tako, da so morali par pesmic ponavljati. Društveniki kakor tudi blagajna smeta zadovoljna biti s vspehom. — Silvestrov večer pa je napravilo društvo „Kranj“ pevski večer v gostilniških prostorih g. Goloba. Tudi ta večer je bil dobro obiskan. Le naprej!

V Kranju je bilo rojenih pretečeno leto 100 otrok, mrličev pa je bilo 91.

Velika nesreča se je pripetila v cerkljanski podružnici v Dvorjah. Božične praznike so šli ondotni mladeniči potrkovat v stolp. Naenkrat se odtrga kembelj pri zvonu in vrže pri lini stoječega J. Mertelna čez okno na tla, kjer je ves razbit po par vzdihih umrl.

Afera Walburg. Preiskava o tej zadevi se nadaljuje in je sedaj v jako zanimivem položaju.

Pozor! Cenjene gospode naročnike prosimo, da blagovolijo do prihodnjega četrtka blagohotno doposlati vsaj del naročnine za leto 1902, da moremo določiti število iztisov in da nam ne bo treba nobenemu lista ustavljanja.

Razne stvari.

Z desetimi leti poročnik postal je 17. decembra 1901 pruski princ Friderik Sigmund, sin princa Friderik Leopolda in je najmlajši vojak in častnik nemško-pruske armade.

Petdesetletnica kablja se je praznovala pred mesecem dni. Dandanes razpolaga mednarodni promet z 318 kablji, ki imajo dolžine 335.000 kilometrov. Pred 50 leti je ležal prvi kabel najgloblje 60 metrov, danes leži ponekod tudi v globočini do 5000 metrov. Dosedaj so kabelske zveze še precej pomanjkljive, toda temu bo pomagano v bližnji bodočnosti. Vrše se že priprave, da se zveže Britsko Kolumbijo z Sandwich otoki in Kalifornijo z Novo Zelandijo.

Prst jesti so začeli nekateri v St. Louis v Sev. Ameriki. Ustanovnik te navade je advokat Viljem Vinsor. Mož trdi, da živali rade žro prst in radi tega nimajo želodčnih boleznij. Učenci njegovi trde, da so znatno bolj zdravi in imajo dober tek, odkar zavživajo prst. Vsak dan povzijejo jedno malo žličico prsti v kozarec vode.

Grozna nesreča. Iz Detroit Mich. iz Amerike se poroča, da je ondi eksplodiral parni kotel v tovarni Penberty Injector Co. na vogalu Brooklyn Ave in Abbott ceste. Eksplozicija je bila tako silna, da je padla v razvaline cela velika hiša. 26 ljudi je bilo pod razvalinami takoj ubitih, 30 pa teško in le nekaj lahko ranjenih.

Kultura v Afriki silno hitro napreduje. Nekateri časopisi dokazujejo to s tem, da so v Afriki že naložili — pasji davek.

OBRTNI VESTNIK.

Urejuje Ivan Kregar.

Časopisje in obrtniki.

Med obrtniki je še vedno veliko brezbržnosti, zanimajo se samo za kake senzacionalne dogodke. Kako se godi obrtnikom in sploh kako hira obrtni stan, o tem se mnogi obrtniki ne zavedajo. V zadnjem času se je res pričelo neko živahnejše gibanje, vendar večina obrtnikov je nezavedna, posebno taki, katerim je bila usoda milejša. Ti

zadnji ne umevajo „časa“, okrog njih se lahko godi, kar se hoče, ne vidijo in ne slišijo nič, slepi in gluhi so za vse, žive po svoji stari navadi in se ne brigajo za nobeno stvar. To je velika napaka, katero imajo obrtniki. Trdimo lahko, da tudi ta napaka pospešuje hitrejši propad obrtnege stanu. Živimo v dvajsetem stoletju v popolno novem teku. Temu teku se je treba prilagoditi, treba je izbrati orožje, s katerim se more mali obrtnik braniti proti sovražniku. Ne mislimo orožje: bodala, samokrese i. t. d., ne, marveč orožje duha in napredka. Obrtnik mora napredovati, misliti mora, kako zboljšati svojo opravilo, kako bo prikrojil svoje izdelke najnovejši zahtevi in modi. Treba je, da njegov duh ne zaostane, marveč da gre s časom naprej, ker le potem je napredek mogoč.

Orožje duha je naše časopisje in le potom časopisja je mogoče opazovati vsakovrstno gibanje. Veliko obrtnikov uvidi, kako potrebno je časopisje, osobito strokovni listi, a še veliko več jih je, ki tega ne pripoznajo. Stari izgovor jim služi: „saj nič ne pomagala!“ V tej misli so živeli in še danes žive, ne pomislijo pa nikdar, da s to brezbržnostjo sebi in svojim soobrnikom škodujejo. V današnjem teku treba obrtnikom previdno in pametno nastopati, tisto stokanje in zabavljanje ne koristi nič, kdor tako dela, ne razume časa in sploh ne ve, kaj se okrog njega godi. Tek časa se mora razumeti, obrtnik mora biti vsak čas pripravljen, ako se mu pojavi kako nasprotstvo, da isto pobije.

Tehnika je v novejšem času grozovito napredovala in napreduje čim dalje bolj, ne oziraje se na rokodelca. Različni, vsakovrstni stroji so nam to dokaz. Ni nam treba razne prevrate naštevati, kateri so se pojavili v novejšem času na polju tehnike. Tudi mali obrtniki, v kolikor se še niso, se bodo morali privaditi in prilagoditi temu teku. Za zgled: Obrtnik stare navade izvršuje že dolgo vrsto let svojo obrt z dobrim vspehom, izdeluje po svoji stari navadi enakostavno. Naenkrat ustanovi v njegovi bližini kak drug ravno isto obrt. Večkrat se tudi tak, ki se niti učil ni. V tem slučaju najeme delovodjo, kateri je kos svoji nalogi. Tak začetnik sam ali po delovodji praktično in teoretično izobraženem v svoji stroki, nabavi si najnovejšo opravilo, začne izdelovati svoje izdelke in prikroji najnovejši modi. Stroji mu pomagajo hitro izdelovati. Prodaja tudi ceneje svoje blago, nego njegov stari konkurent. Ljudstvo vse to uvidi in hitro se privadi novega izdelovalca, ker ljudstvo gre vedno za svojim doživljenim dobičkom, ne pa za obrtnikom. Taki pojavi se primerjajo povsod. Učimo se razumeti današnji čas! Obrtnik mora paziti na gibanje velikega kapitala, vsaka stroka naj pazi, da se obdrži in da ne podleže. To lahko trdimo, ker konkurenčni boj za obstanek se nam šele ne bliža, marveč je že tukaj v popolnem tiru. Obrtniku je živa potreba, da zasleduje vse najnovejše pojave, iznajdbe in skušnje. Treba je neprenehoma se prilagati okusu in potrebam ljudstva, ker le potem je mogoče obrtniku se bojevati za obstanek in obdržati se na površju. Kaj naj pa nam služi za ta pregled in kako moremo zasledovati vse pojave? Naše časopisje, to je naš pripomoček. Žal, da se obrtniki ravno tega pripomočka premalo poslužujejo. Kdor pazljivo zasleduje dobre strokovne liste, ta tudi kmalu seže po dobrih knjigah. Gotovo je, da se kmalu na ta način tehnično izobrazi in vse praktične pripomočke, o katerih je čital, pri izvrševanju svoje obrti uporabi. Splošno se povdarja, da obrtniki premalo čitajo; to je pa tudi huda napaka med obrtniki, katera zavira višjo strokovno izobrazbo. Odložimo to napako, poprimimo se dobro strokovnega časopisja, pred vsem „Obrtnege vestnika“ in razširjajmo ga do zadnjega obrtnika. Uspeh ne bo izostal, poznali bomo čas, v katerem živimo in zavedali se bomo svoje dolžnosti. Strokovno časopisje ne prinaša vselej, kar posameznik želi, vendar pa tudi veliko dobrega in ne škoduje obrtniku, ako to izve. Vsak obrtnik skušaj se izobraziti v najnovejši tehniki, vsak naj proučuje, kako se tu in tam dela, pazi na vse nove pojave in dobiček bode gotov. To je pa le mogoče potom dobrega časopisja!

Obrtno bralno društvo v Norem Mestu.

Načelstvo zadruga v Novem mestu je sklenilo ustanoviti bralno društvo, kamor ima pristop vsak obrtnik. Pohvale vredno. — Bralna društva niso samo za zabavo, marveč tudi za izobrazbo. Na sv. Štefana dan se je pa vršil dobro obiskani shod, na katerem se je obravnavalo o nabavanju in kupovanju surovin.

Diamalt najnovejše za pekovsko obrt.

Prva dunajska eksportna tovarna za slad Hauzer in Sobotka, začela je izdelovati najnovejšo snov kateri ima namen izpodrinuti sladkor pri pekovski obrti. Tovarna je to snov patentirala. Imenuje se diamalt. Načelstvo zaveze dunajskih pekov si je napravilo in izdelavo v omenjeni tovarni ogledalo, ter se prav pohvalno o čistosti itd. izreklo. Tudi je to načelstvo prejelo več te snovi od tovarne za poskušnjo. Razdelilo je med razne pekovske mojstre diamalt za poskušnjo. Rezultat je prav povoljen. Pohvalno se izražajo vsi pekovski mojstri kateri so sploh to novo snov poskusili, tako, da upajo, da se to najnovejše blago po vseh pekarnah upelje. Diamalt je izdelan iz posebno pripravljenega slada, kateri obstoji iz beljaka in sladkornih snovi. Kvas se napravi navadno, primerno je treba vzeti diamalta, kateri se raztopi v vodi in primeša v kvas. Veščaki trdijo, da je kruh, v katerem je primešan diamalt veliko lepši in boljši kakor pa, ako je primešan sladkor. V pekovskem časopisu „Austria“ je v zadnjih številkah polno izjav in pripoznanj o diamaltu. Pametno pa je postopala pekovska zadruga na Dunaju, napravila je pogodbo s tovarno tako, da se naravnost samo pekovskim zadrugam, mojstrom ali pa v provinci zastopnikom, kateri pa morajo biti pekovski mojstri odaja diamalt. Tako posebne vrste ljudje, katerim delo ni prav posebno pri srcu, ne bodo imeli mastnega zaslužka. V Ljubljani ima zastopstvo diamalta pekovski mojster g. Žagar na Dunajski cesti, kateri daje tudi natančna pojasnila.

Sestanek kovinarjev. Odbor avstrijske kovinarske zaveze, je v svoji zadnji seji sklenil prirediti v Brnu 5. in 6. januarja letos kovinarski sestanek. Razpravljalo se bode zlasti, kako odpomoči bednemu stanju, kateri vlada mej stavbinskimi obrtniki in o obrtnih izdelkih, ki se izdelujejo v prisilnih delavnicah in sploh po kaznilnicah. Kot tretja točka dnevnega reda bo, kako organizirati vse kovinske obrti skupaj, da se iste gospodarsko okrepe in razgovor o colnini, trgovinskih pogodbah, zavarovanju proti nezgodam, starosti in onemoglosti. Zadnja točka bo o reformiranju obrtne in trgovske zbornice.

Konkurenca ljubljanskim mesarjem. Ljubljanski izdelovalci salam, so si doslej naročali mnogo mesa pri ljubljanskih mesarjih, včeraj so pa dobili več vagonov iz tujine. Tako domačemu obrtniku na vseh potih hodi na pot konkurenca tujcev.

Podpora dunajskim zadrugam. Občinski svet mesta Dunaja je v svoji zadnji seji dovolil 21.200 kron podpore strokovnim obrtnim nadaljevalnim šolam in sicer pasarjem in kovinarjem 2000 kron, strugarjem 3000 kron, bakrorezom 1000 kron, sladščičarjem 800 kron, mizarjem 1000 kron, brivcem 400 kron, ključarjem 1000 kron, krčmarjem in kavarnarjem 1400 kron, krojačem 1000 kron, sobnim slikarjem 600 kron, trgovskemu gremiju v Hernalsu 600 kron, zadrugi tepetnikov 1000 kron, gremiju tiskarjev na baker in kamenj 800 kron, gremiju hotelirjev 1000 kron, mesarski zadrugi 1000 kron, tkalcem, pasamentirarjem 600 kron, izdelovalcem orgel 400 kron, košarjem 400 kron, steklarjem 400 kron, optikarjem 400 kron, pleskarjem 400 kron, bakrarjem 400 kron, čevljarjem 800 kron, medarjem 400 kron, izdelovalcem glavnikov in veternic 400 kron. Posnemanja vredno. Občina dunajska je edina v Avstriji, katera res za obrtni stan stori kolikor mogoče. Ko je svoj čas ljubljanska čevljarska zadruga za nabavo surovin prosila mestno občino ljubljansko za podporo, je ta prošnjo odklonila.

Zvišanje cene obuval. Vsled vednega podraževanja boljše vrste usnja, so sklenili tovarnarji zvezin držav v severni Ameriki zvišati

cene obupal, pri vsakemu paru od 10 do 25 centov, ali v naš m 50 h do 1 K 25 h.

Razstava čevljarke in usnjarske industrije bode letos v Frankobrodu o. M. Vrše se velikanske priprave. Ker se vedno več deležnikov oglašča, moral je pripravljati odbor najeti veliko več prostora nego je prvotno nameraval.

Druga zaveza nižje avstrijskih zadrug namerava prirediti velikanski demonstrativni obrtni shod, v prilog spremembe in dopolnitve obrtnega reda.

Samo 90 čevljarških učencev ima sedaj veliko svetovno mesto Berolin. Dočim se druge stroke pritožujejo, da je naval obrtnih učencev vedno večji, še ni mogoče čevljarškim mojstrom dobiti vajencev.

Mali obrtniki na Ogerskem so sklenili prirediti vsako leto skupen obrtni kongres, na katerem se bodo dogovarjali o korakih v korist malemu obrtu.

GLASNIK.

Pogovor dveh rudarjev v Idriji.

Idrijski rudarji se dele v najbolj izobražene in manj izobražene, tako določuje zadnja „Jednakopravnost“. Razume se, da so najbolj izobraženi delavci pristaši napredne liberalne stranke. Ta razdelitev je dala povod naslednjemu razgovoru. Po dva in dva tovariša namreč delata pod zemljo v rovu in pride čas počitka, ko se malo oddahneta in zavzjeta seboj prinesli dojučnik. Tedaj pa hoče jezik nadomestiti, kar je zamudil, ko med delom ni prišel na vrsto. Delavca sta bila dosedaj dobra tovariša in menila, da ko oba enako delata in enako svoto zaslužita, sta si tudi duševno na enaki stopinji, kar jih zadnja „Jednakopravnost“ drugače pouči. Rudar, ki je slučajno šel z liberalno stranko, se je nenkrat čutil nekako vzvišenega nad svojim tovarišem, sodrugata to sicer ni zbolelo, vendar je hotel malo potipati, v koliko ga nadkriljuje liberalni tovariš. Tako je prišlo do navedenega razgovora. Da pa ne bomo dolgih besed prevečkrat ponavljali, naj kaže črka „N“ najbolj izobraženega delavca, to je pristaša naših naprednjakov, „M“ pa pomeni manj izobraženega rudarja druge stranke.

M: „Ti si pa precej avanziral, od 19. decembra sem spadaš med inteligenco, kakor piše vaš list!“

N: „Mora že tako biti! Naši gospodje že vedo, zakaj nas tako uvrste, saj so študirani.“

M: „Toraj ti, ki si tako v tesni zvezi z njimi, boš nam znal marsikaj razvozljati, kar nam je drugim še navadnim rudarjem uganjka. Povej no, kako je to, da vaša gospoda tako rada stika po družinskih razmerah? Prej so česali Trevna, sedaj je na vrsti Novak. Mi pravimo, da pustimo družinsko življenje, kjer je večja družina, tam vedno kaj neprijetnega vmes pride, domači pa, ki razmere najbolj poznajo, bodo vedeli tudi najbolj urediti, da bo prav.“

N: „Vse, kar je napačnega ali gnjilega, mora na dan, posebno še, da se pokaže, kaki so naši nasprotniki!“

M: „Kaj pa, ko bi mi začeli z enako mero postopati? Meni je pravil rudar, da naj bi raje vaša gospoda prva pred svojim pragom pometala, tam je neki mnogo smeti in precej gnjilega. Pravil mi je o nekem „bombažu“, kar se razjasni gotovo v „Jednakopravnosti“, a dosedaj še ni bilo nič. Rekel je tudi, če so bolnega reveža dali v hiralnico, to nobenega ne boli, saj plačujejo za bolnika sami, na magistrat ga vendar ne morejo dati, tam jih je že dovolj, če ne še preveč. Govoril mi je tudi o založniku „Jednakopravnosti“, da je njegov oče preveč stotakov potrošil za razne gimnazije, kjer je študiral. Ko bi se bil manj izsolal, bi bil lahko boljši trgovec s čipkami. Spodnja realka bi bila zadostovala, saj skušnija uči, da so oni najboljši komi, ki so le par srednjih šol izdelali. Pa jaz sem zavrnil: „saj je oče iz svojega dal, kaj to drugim mar, če je on po svoje izredil svoje otroke.“ Pa vidiš, slab zgled „Jednakopravnosti“ tudi vleče, zato nisem mogel ustaviti nepotrebnega kritikovanja.“

N: Naše gospode kar pustite, ti imajo oblast, n so sedaj na vrhuncu, že vedo, kaj delajo!“

M: „No pa pustiva to! A zakaj se tako zaganjajo v naše „tercijalke“ — naše žene in dekleta? Zopet sem slišal govorjenje: ko bi idrijskih „tercijalk“ ne bilo, bi se strašno slabo godilo gospodom, ki sedaj tako oblastno sodijo. Najbrž bi landanes kje v vojskarskih gozdih smolo brali, ali pa po jarkih kože pasli, a naše čipkarice so jim, kot pridne čebelice, donašale med, da so si opomogli, v Idriji hiše zidali, sedaj pa zabavljajo in zaničljivo gledajo na svoje dobrotnice.“

N: „Rekel sem že, to vam nič mar! Saj še mi, ki smo njih pristaši, ne smemo tako daleč misliti, kaj šele vi, ki ste manj izobraženi!“

M: „Nikar ne bodi hud, no! Saj ti povem, da sem le tako govorjenje slišal in tudi oporekal, a saj znaš, nekatere ljudi ni mogoče ustaviti. Samo še to mi povej, zakaj pa našega dekana ne puste v miru. Vedno ga na Dunaj pode, a mi ga v Idriji potrebujemo. Kaj jih to tako boli, da so pri volitvah propadli? Ne morejo te rane zakriti, ker vedno pišejo o njem.“

N: „Vidiš, ki nič ne veš. Ali si že pozabil, da so naši trije najbolj inteligentni možje šli začetkom lanskega leta na Dunaj? Čez Logatec so jo vbrali v Ljubljano, kjer jih je že čakal prejšnji deželni poslanec dr. Majaron, na Dunaju pa je vsprejel vse štiri državni poslanec dr. Ferjančič. Tam je ta inteligentna petorica „frkala“, da je bilo veselje. Tako zanimanje so v prestolnem mestu vzbujali, da so dobili vrata k veliki gospodi kar na stečaj odprta, še potrkati ni bilo treba, kakor tebi, ako se zglošiš pri kakem uradniku. Z najvišjimi dostojanstveniki so bili kar do komolca, celo z ministrom bi bili bratovščino pili, ko bi bila tam taka navada, kakor je v Idriji. Koliko ugleda je pridobilo naše mesto v cesarski prestolnici! In koliko so dosegli, bral bi bil lahko v telegramu „Sl. Naroda“, a ti manj izobraženi ne čitaš tega lista.“

M: „Kaj so tako hitro razbobnali, kaj so dosegli? Zdi se mi kakor otrok, ki že od daleč kaže materi jabolko, katero je dobil pri stricu.“

N: „Ti res nisi inteligenten, ker našo gospodo nekako primerjaš z nerazsodnim otrokom!“

M: No, kaj so pa dosegli? Slišal sem le to, da smo morali naši trojci pot na Dunaj mi rudarji plačati. Vidiš, midva morava že parkrat v trd kamen zavrtati, da spraviva na dan kake krajcarje.“

N: „Meniš li, da bodo ti hodili tako daleč na svoje stroške? Kaj so dosegli? No če družega ne, vsaj par lepih besed in obljub, saj to je vendar že nekaj, če celo na Dunaju o nas rudarjih ali o našem mestu govore. To je imenitno in moderno, kakor nam pravijo. Sploh pa vi tega ne razumete, to že vedo naši gospodje. Zato tudi silijo našega novega poslanca, naj si privoščiči izlet na Dunaj, seve na svoje stroške, mi mu ne plačamo nič, a toliko smo mu dobri, da mu privoščimo enako vesele ure tam, kakor našim gospodom v naši stranki. Vidiš, saj trojci zvane še vedno prijetno one ure na Dunaju v njih ušesih, zato jih pozabiti ne morejo, in zato je vedno brati v listu „frk“ na Dunaj. Seve, če bo čakal železnice do Idrije, za katero so se naši gospodje toliko potegovali in mi šteli za vse to 6000 kron, pa ne trud naših gospodov, ne lepe kronce niso nič dosegle, tudi naš novi poslanec ne bode šel tje.“

M: „Po tem soditi, smo pa zastonj plačali vse te stroške. Ugleda nam niso pridobili, vsaj taka stvar se hitro pozabi, dosegli nam niso nič, saj še obetanega stavbenega prostora za novo realko nismo dobili, temveč sami smo ga morali plačati in sicer precej drago in na zelo neugodnem kraju. Tovariš! menim, da sva naši gospodi oba enako najbolj izobražena za — plačevanje. Vstaniva, doba počitka je pri kraju, nastaviva sveder, da bode več denarske.“

N: „Je res najbolj pametno!“

Delavske drobtine.

Krščansko misleče učiteljstvo in delavstvo. Slovensko krščansko misleče učiteljstvo, ki je združeno v „Slomškovi zvezi“ je imelo te dni

svoji sestanek. V nedeljo je imelo v predvečer svojega shoda v tukajšnjem „Katoliškem domu“ komers, h kateremu je povabilo tudi zastopnike odborov tukajšnjih krščanskosocijalnih delavskih društev. Da je res precej različne mej liberalnim in krščansko mislečim učiteljstvom, pokazala je „Slomškova zveza“ s tem, da je k svoji prireditvi povabila tudi zastopnike delavstva, kar se od strani liberalnega slovenskega učiteljstva še nikdar ni zgodilo. S tem svojim vabilom je pokazalo krščansko misleče učiteljstvo, da je res socialno v pravem pomenu besede, in da namenjeno za ljudstvo se ne sramuje tudi delavčeve družbe. Da pri svojih vabilih krščansko misleče učiteljstvo ni prezrlo delavstva, je dokaz, da je res zvesto naukom Antona Martina Slomška, ki je imel tudi gorko, čuteče srce do slovenskega delavstva. Ta korak krščansko mislečega učiteljstva bode utrdil simpatije do njega v vrstah krščanskosocijalnega delavstva, a razširil bo simpatije do tako socialno mislečega učiteljstva tudi med vrste onega delavstva, ki še ni združeno v našem taboru. V tem imenu je, pooblaščen od slovenskega krščanskosocijalnega delavstva na komerzu, katerega se je udeležilo tudi mnogo slovenskih delavcev, govoril tajnik delavske zveze tovariš Štefè in v tem imenu kliče tudi naš „Glasnik“: Slava „Slomškovi zvezi!“

Predsednik „Slomškove zveze“ delavstvu. Na komerzu krščansko mislečega učiteljstva preteklo nedeljo v tukajšnjem „Katoliškem domu“ je predsednik „Slomškove zveze“ g. deželni poslanec učitelj Fr. Jaklič pozdravil iskreno tudi navzočne odbore krščanskosocijalnih delavskih društev ljubljanskih. Imenom krščansko mislečega učiteljstva pozdravil je g. dež. poslanec Jaklič slovenske delavce tako-le: „Pozdravljeni tudi vi, slovenski delavci! Prišli ste, kot bratje k bratom, da si stisnemo po bratovski roke, delavci vi in delavci mi. Pri težkem delu po delavnicah in tvornicah, sredi neprestanega boja za vsakdanji kruh, ste si ohranili srca čista in živo krščansko zavest, ki daje smer Vašemu javnemu delovanju. Kar čutite v srcu, ko želite svojim otrokom krščanskih učiteljev in vzgojiteljev, to povejte tudi javno. Združite zahtevo po krščanskem učiteljstvu z enakimi zahtevami drugih stanov, zanesite to zahtevo med delavsko maso, pa boste videli kako hitro bode kri in meso ideja krščanske šole in krščanskega učiteljstva; a mi slovenski učitelji bomo tem pogumnejši in vztrajnejši, ko se bomo mogli v neenaki borbi z nasprotniki opirati na vas.“

Javno predavanje. Prihodnjo sredo točno ob polu 8. uri zvečer bode v veliki dvorani „Katoliškega doma“ javno predavanje. Vstop prost. Odbor „Slov. kršč. soc. zveze“ je poskrbel, da bode predavanje velezanimivo.

Vabilo k božičnici, katero priredi „Katoliško mladeniško društvo v Ljubljani“, s sodelovanjem pevskega zbora katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v nedeljo, dne 5. januarja 1902 ob 6. uri zvečer v „Rokodelskem domu“, Komenskega ulice šte. 12. Vspored: 1.) Petje pevskega zbora katoliškega društva rokodelskih pomočnikov. 2.) Govor. 3.) Roparji pri kapelici Matere božje. Igrokaz v 5 dejanjih. 4.) Prosta zabava. Vstopnina: Sedeži od I.—IV. vrste 40 kr., od V.—VII. vrste 30 kr., od VIII. do X. vrste 20 kr., stojišča 10 kr. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo.

Saj ni več kot delavec. Nekemu članu celovškega kat. rokodelskega društva podelil je cesar srebrni zaslužni križec, ker je z lastno smrtno nevarnostjo rešil življenje nekemu drugemu človeku. Kakor običajno, je cesarska odlika bila inštančnim potom poslana županu v Celovcu. Liberalni župan pustil je svetinjo dostaviti odlikovancu po uradnem slugi. Toraj zaradi svoje srčnosti odlikovanemu možu je moral — cesarsko odliko dostaviti sluga! Seveda, če bi bil odlikovan kak „prvak“ celovski, to bi bil vrišč, delavca pa liberalci prezirajo.

Z delavskim vprašanjem pečal se bode najbrže v sredi prihodnjega meseca nemški državni zbor. Razpravljalo se bode o ustanovitvi državnega delavskega urada, z vprašanjem de-

lavske statistike, o občinskih delavskih izpričevalih in se bode najbrže izvolila komisija, ki bode imela namen proučiti in izdelati zakonski načrt o zavarovanji delavcev na slučaj brezposelnosti.

Zavarovanje francoskih delavcev na slučaj starosti bode po sledečem načrtu izvedeno: Delavec, ki bode vplačal svoto, katera bode zadostovala za izplačilo najmanjše starostne rente, se ne bode več silil, prispevati. Če bode hotel prostovoljno še prispevati, imel bode za slučaj starosti večjo preskrbnino; 2.) uprava bode radi lažjega poslovanja osredočena, delavci bodo dobili zavarovalne karte, mesto pobotnic za uplačane svote dobe marke, katere bodo morali sami na karte prilepiti; karte glasile se bodo na ime zavarovančeve; 3.) blagajne, katere se že pečajo z starostnim zavarovanjem delavcev, nadzorovala bode vlada; 4.) od zasluzka plačevati bodejo morali delavci 2%, z jednako svoto prispevati bode delodajalcem. (Prispevki delavcev bodo toraj približno jednaki tem, katere prinašajo delavci v naše bolniške blagajne); 5.) do preskrbovalnine pravico imeli bodejo delavci že, če bodo 2 leti uplačevali. Stalno uslužbeni poljski delavci in ptuji delavci ki 10 let na Francoskem stanujejo, morali bodo biti tudi zavarovani. L. 1902 rešen bode najbrže ta zakon.

Delavska zveza delavcev ustanovila se je v Berolinu in obsega krščanska strokovna društva berolinska: zidarjev, tesarjev, krovcev, kovinskih delavcev, stavbinskih delavcev, lesnih delavcev, mesarjev in hišnih; zvezi pristopila so tudi katoliška in protestantska berolinska društva kakor tudi nemškonačionalno delavsko društvo in šteje sedaj 12.000 članov. Zveza udeleževala se bode zlasti volitev v delavske korporacije (na Nemškem imajo namreč obligatorične zavarovalne za slučaj bolezni, starosti in slučaj nezgod). Januvarija 1902 skliče zveza prvo veliko ljudsko zborovanje in zahteva uvedenje proporcionalnih volitev t. j. volitev, v katerih ne odločuje večina oddanih glasov, marveč so izvoljeni pristaši vseh kandidatnih listin, po procentualnem razmerju oddanih glasov.

Brezposelnost v velikih svetovnih mestih je vsako zimo velika. Na Dunaju, v Parizu, Londonu in Berolinu zborujejo brezposelni reveži in trkajo na vrata družbe, naj se jih usmili. Navesti hočemo samo dva slučaja iz Londona: V Bovo Streetu je nek kramar naznanil, da potrebuje prodajalca. Drugo jutro ob polu 8. uri je obleglo prodajalno kramarjevo že več sto brezposelnih. Policija je morala reveže razkropiti, in kramar je moral pustiti nalepiti velike plakate, da je služba oddana. Toda še celo popoldne prihajali so brezposelni reveži se predstavljati kramarju za službo. V Fleet Street 143 je potom inserata naznanil lastnik nove gostilne, naj se za gostilno sposobni oglase pri njemu. Komaj je list izšel, prišlo je toliko ponudnikov, da so zasedli vse prostore 4nadstropne hiše. Prišlo je več sto blagajničark, kuharic, dekel, točajev, natakarič, natakarjev in oskrbnikov, vsi brezposelni. Promet v Fleet Streetu bil je radi tega navala popolno ustavljen. 12 policajev je z velikim trudom komaj naredilo nekoliko reda za omogočenje prometa! Taki dogodki bolj ko teorija zahtevajo zavarovanje delavčeve za slučaj brezposelnosti!

Brezdelnih delavcev je sedaj v Gradcu 10.000, na Dunaju pa 60.000.

Veselo srečno novo leto

vošči vsem svojim p. n. naročnikom, prijateljem in znancem, zahvaljujoč se za v minulem letu blagohotno izkazano mu zaupanje ter priporočujoč se za v obilna nadaljna naročila.

Velespoštovanjem

Fran Breskvar
knjigovez.

Odgovorni urednik: Ivan Štefè.

Bukov žir ali zrnje (bukovce), sveže smrekove in borove storže (Föhrenzapfen), smrekovo seme, kakor tudi suhe jedilne gobe, sejalni želod, posušen želod, seno in češmin 54 3-1

kupuje po najvišjih cenah na debelo in drobno

Jos. Leuz,

trgovina z deželnimi pridelki
Ljubljana, Resljeva cesta 1.

Zadružna tiskarna v Ljubljani

Stari trg št. 19

priporoča

najnovejše vizitnice, koverta s firmo, naslovna pisma ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Za novo leto!

primernih daril, kakor:

drsalic, mesoreznic, tehtnic, strojev za ribanje kruha, sladkorja itd., možnarjev, likalov, modelčkov, mlinčkov za kavo ter vseh drugih v to stroko spadajočih predmetov po jako ugodnih cenah priporoča 51 3-2

Andr. Druškoviča nasled.
Valentin Golob

trgovina z železnino
Mestni trg št. 10.

Veselo novo leto

prečastiti duhovščini, slavnim cerkvenim predstojništvom, znancem in prijateljem, zahvaljujoč se za vse obilno do sedaj izkazano mi zaupanje, ob enem se pa priporočam i v bodoče v obilna cenjena naročila.

Velespoštovanjem

Ivan Kregar
pasar.

Kot prava
dobrota
In potreba za vsako družino se izkazuje vsak dan bolj uporaba

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to tečno in zdravo pijačo.

Ni čistejše primesi in boljšega nadomestila za zrnato kavo, kjer je ta zdravniško prepovedana.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvornih zavojčkih z varstveno znamko »župnik Kneipp«. Odprto odtehtana ali drugače zavita kava ni nikoli

Kathreinerjeva.